

BAN KHOA GIÁO TRUNG ƯƠNG

**TRIỂN KHAI
NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI X
TRONG LĨNH VỰC
KHOA GIÁO**

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

BAN KHOA GIÁO TRUNG ƯƠNG

**TRIỂN KHAI
NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI X
TRONG LĨNH VỰC
KHOA GIÁO**

**NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2006**

CHỦ BIÊN:

GS. TS. ĐỖ NGUYỄN PHƯƠNG
TS. BÙI SĨ TIỂU
TS. TRẦN NGỌC TĂNG
GS. TSKH. PHẠM MẠNH HÙNG
PGS. TS. NGHIÊM ĐÌNH VỸ

TẬP THỂ TÁC GIẢ:

GS. TS. ĐẶNG HỮU
PGS. TS. NGUYỄN HỮU BẠCH
PGS. TS. NGUYỄN HỮU CHÍ
TS. NGUYỄN CÔNG CHUÔNG
TS. TRẦN HỒNG HÀ
TS. NGUYỄN VĂN HOÀ
THS. LÊ QUANG HUY
BS. NGUYỄN THỊ KIM LIÊN
TS. HỒ NGỌC LUẬT
TS. TRẦN VIỆT LƯU
TS. PHAN TÙNG MẬU
THS. TRẦN ĐỨC NHÂM
BS. LÊ DUY SỚM
THS. NGUYỄN THỊ BÍCH THỌ
TS. PHAN CHÍNH THỨC
TS. PHẠM ANH TUẤN
TS. TRƯƠNG ANH TUẤN
TS. TRỊNH VĂN TỬ
TS. NGÔ ĐÌNH XÂY

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Tổ chức nghiên cứu, học tập đưa Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng vào cuộc sống, trong đó có những vấn đề về công tác khoa giáo là một trách nhiệm chính trị quan trọng của các cấp uỷ Đảng, các ngành từ Trung ương đến địa phương. Muốn vậy Ban Tuyên giáo các cấp, các bộ, ngành thuộc khối Khoa giáo cần có kế hoạch cụ thể, triển khai nghiên cứu nghiêm túc, sát thực và có chất lượng những nội dung sâu sắc trong đường lối của Đảng trên lĩnh vực này. Có như vậy, chúng ta mới chủ động đưa ra được những ý kiến tham mưu giúp cho việc xây dựng chương trình hành động, kế hoạch thực hiện, đề xuất giải pháp khả thi, tạo ra sự chuyển biến nhanh chóng bộ mặt tinh thần cuộc sống của xã hội.

Công tác khoa giáo có tầm quan trọng đặc biệt vì nó bao gồm những lĩnh vực rộng lớn về khoa học, công nghệ và môi trường, về giáo dục - đào tạo, về y tế và thể dục thể thao, về dân số và gia đình... Do đó, nó thực sự là nền tảng cho sự phát triển kinh tế - xã hội, tạo ra nguồn nhân lực cho đất nước, nó vừa là mục tiêu, vừa là động lực cho sự phát triển bền vững, thể hiện tính ưu việt của chế độ xã hội.

Để giúp cho việc triển khai kế hoạch nghiên cứu, quán triệt sâu sắc đường lối, chính sách của Đảng trong lĩnh vực khoa giáo đã được Đại hội X thông qua, góp phần tuyên truyền rộng rãi, biến Nghị quyết của Đảng thành

hành động cách mạng mạnh mẽ của xã hội ngay từ những năm đầu của kế hoạch 5 năm 2006 - 2010, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia xuất bản cuốn sách ***Triển khai Nghị quyết Đại hội X trong lĩnh vực khoa giáo*** do GS. TS. Đỗ Nguyên Phương, Trưởng ban, và tập thể lãnh đạo Ban Khoa giáo Trung ương chủ biên.

Nội dung cuốn sách bao gồm những bài viết của tập thể các nhà khoa học thuộc Ban Khoa giáo Trung ương, nghiên cứu sâu về các lĩnh vực chuyên ngành của công tác khoa giáo đã được văn kiện của Đại hội X đề cập. Hy vọng cuốn sách sẽ là tài liệu quý định hướng, chỉ đạo tổ chức, nghiên cứu, học tập góp phần tích cực cho phong trào thi đua thực hiện thắng lợi Nghị quyết của Đại hội X, sớm đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển, tiến mạnh trên con đường công nghiệp hoá, hiện đại hoá vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Trân trọng giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Tháng 6 năm 2006

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

NHỮNG NỘI DUNG LỚN MANG TÍNH LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CẤP BÁCH QUA CÁC VĂN KIỆN ĐẠI HỘI X*

Có thể khẳng định rằng: Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng đã thành công về mọi phương diện, đặc biệt là dưới góc độ đổi mới tư duy và nội dung lý luận qua các văn kiện của Đại hội. Với nhiệm vụ đánh giá lại quá trình lãnh đạo và hoạt động của toàn Đảng trong nhiệm kỳ IX, đánh giá, tổng kết và rút ra bài học sau 20 năm đổi mới đất nước, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng đã tổng kết thực tiễn, tiếp thu ý kiến của các tầng lớp nhân dân, kết tinh trí tuệ của toàn Đảng qua đó đã xác định được những nội dung lớn mang tính lý luận và thực tiễn cấp bách để làm cơ sở và định hướng cho mọi hoạt động của toàn thể cán bộ đảng viên cũng như cho cả đất nước trong nhiệm kỳ 2006 - 2010 và những năm tiếp theo. Dưới đây xin nêu những nội dung lớn đó:

I. VỀ CHỦ ĐỀ ĐẠI HỘI X

Chủ đề Đại hội là tư tưởng chỉ đạo định hướng hoạt động của Đảng, xác định nhiệm vụ trọng tâm trong mỗi thời kỳ nhất định. Vì vậy phải ngắn gọn, tập trung nêu

* Bài viết có sử dụng Báo cáo giải trình của Đoàn Chủ tịch tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng.

bật những thành tố quan trọng nhất, những định hướng lớn nhất, có tính chỉ đạo tư tưởng và hành động toàn Đảng, toàn dân ta những năm tới.

Chủ đề Đại hội lần này có bốn thành tố. Bốn thành tố này cũng là tiêu đề của Báo cáo chính trị đã thể hiện được tinh thần đó:

- *Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng* là thành tố đầu tiên, có ý nghĩa hết sức quan trọng. Trong tình hình hiện nay, cơ hội và thách thức đan xen nhau, rất nhiều vấn đề mới đặt ra, hơn lúc nào hết chúng ta phải kiên định sự lãnh đạo của Đảng, chăm lo xây dựng Đảng, làm cho Đảng ta ngày càng giàu trí tuệ, trong sạch, vững mạnh. Những ý kiến thảo luận tại Đại hội Đảng bộ các cấp cũng như ý kiến đóng góp của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân vừa qua bày tỏ sự quan tâm sâu sắc đến công tác xây dựng Đảng, mong muốn Đảng ta phải không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu, chống tham nhũng, tiêu cực, để lãnh đạo đất nước tiếp tục đi lên. Nâng cao năng lực lãnh đạo của Đảng là nâng cao năng lực hoạch định đường lối, chính sách; năng lực tổ chức chỉ đạo thực hiện; tổng kết lý luận và thực tiễn, tạo thống nhất nhận thức và hành động trong Đảng; lãnh đạo Mặt trận và các đoàn thể quần chúng, tăng cường mối quan hệ gắn bó mật thiết với nhân dân (nếu chỉ nói năng lực cầm quyền thì chưa bao quát được hết các lĩnh vực lãnh đạo của Đảng). Nâng cao sức chiến đấu của Đảng là làm cho từng cán bộ, đảng viên, từng tổ chức và cấp uỷ đảng, nói chung là toàn Đảng phải có ý chí phấn đấu vươn

lên, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao; thường xuyên rèn luyện phẩm chất, đạo đức, không nể nang, né tránh, "dĩ hoà vi quý"; kiên quyết đấu tranh với những hiện tượng tiêu cực, tham nhũng, suy thoái ở ngay trong bản thân mỗi đảng viên, ở trong tổ chức đảng, cơ quan nơi mình sinh hoạt, công tác, ở trong Đảng và trong xã hội, dũng cảm đấu tranh chống các tư tưởng, quan điểm và hành động sai trái, thù địch.

- *Phát huy sức mạnh toàn dân tộc* là thành tố thứ hai của chủ đề, chỉ rõ yêu cầu phải động viên đến cao độ sức mạnh của mọi tầng lớp nhân dân, của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, của đồng bào trong nước và người Việt Nam định cư ở nước ngoài, của mọi lĩnh vực hoạt động trên đất nước ta; giải phóng mọi tiềm năng, phát huy mọi nguồn lực, mọi thành phần kinh tế; phát huy sức mạnh của truyền thống, lịch sử, văn hoá dân tộc và ý chí kiên cường của mọi người Việt Nam để thực hiện bằng được mục tiêu "dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh".

- *Đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới là thành tố thứ ba của chủ đề*, thể hiện yêu cầu tiếp tục đổi mới một cách mạnh mẽ và đồng bộ hơn trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội; từ tư duy nhận thức đến hoạt động thực tiễn; từ hoạt động lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước đến hoạt động của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể nhân dân, các tổ chức chính trị - xã hội; từ hoạt động của cấp Trung ương đến hoạt động của địa phương, cơ sở.

- *Sớm đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển* là thành tố thứ tư của chủ đề. Đây là mục tiêu *trực tiếp* của nhiệm kỳ 2006 - 2010. Đại hội IX đã đề ra Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm (2001 - 2010) nhằm "đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển". Đại hội X nêu quyết tâm *sớm* đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển, hàm ý phấn đấu hoàn thành chiến lược nói trên *trước năm 2010*. Đây là điều mong mỏi thiết tha, là đòi hỏi bức xúc của toàn Đảng, toàn dân ta. Nêu "sớm đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển" không có nghĩa tiêu cực, bi quan, trái lại, đã thể hiện sự nhìn nhận nghiêm túc, khách quan về tình hình đất nước hiện nay, cổ vũ nhân dân ta vươn lên với tinh thần tự tôn dân tộc và quyết tâm cao để đưa đất nước thoát khỏi tình trạng kém phát triển, có nghĩa là thoát khỏi tình trạng thu nhập bình quân đầu người thấp, chỉ số phát triển con người thấp và tình trạng kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội lạc hậu, thiếu thốn. Cũng cần nói thêm rằng, mục tiêu đó có tính khả thi. Bởi vì theo tính toán của các cơ quan chức năng, nếu chúng ta thực hiện được mức tăng GDP 7,5 - 8%/năm thì đến năm 2009 nước ta sẽ đạt mức GDP bình quân đầu người hơn 900 USD, tức là đạt mục tiêu thoát khỏi tình trạng nước đang phát triển có thu nhập thấp (theo quy chuẩn của Liên hợp quốc).

II. VỀ ĐÁNH GIÁ THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI IX CỦA ĐẢNG VÀ NHÌN LẠI 20 NĂM ĐỔI MỚI

Về vấn đề này có thể nhận định như sau:

- Trong nhiệm kỳ Trung ương khoá VIII (1996 - 2000), do ảnh hưởng của cuộc khủng hoảng kinh tế - xã hội ở Đông Nam Á (1997 - 1999), nền kinh tế nước ta suy giảm, chỉ đạt tốc độ tăng trưởng bình quân 7%/năm. Đến nhiệm kỳ Trung ương khoá IX, tổng sản phẩm trong nước (GDP) 5 năm (2001 - 2005) tăng bình quân 7,5%/ năm. Năm 2005, mặc dù gặp nhiều khó khăn do thiên tai, dịch bệnh, giá xăng dầu thế giới biến động lớn, nền kinh tế nước ta vẫn có sự khởi sắc mới: tốc độ tăng trưởng là 8,4%/năm, đạt mức tăng trưởng mà Quốc hội đề ra; GDP ước đạt 838.000 tỷ đồng, thu nhập bình quân đầu người đạt hơn 10 triệu đồng (khoảng 640 USD). Dư luận quốc tế cho rằng, mức tăng trưởng như vậy là khá cao trong khu vực. Có tổ chức quốc tế đánh giá mức tăng trưởng của ta là "ngoạn mục". Đặc biệt, Liên hợp quốc nhận xét Việt Nam đã đạt sớm trước 10 năm mục tiêu xoá đói giảm nghèo trong việc tổ chức "Mục tiêu Thiên niên kỷ" do Liên hợp quốc đề ra. Cuối năm 2005, tỷ lệ hộ nghèo ở nước ta còn 7% (theo chuẩn Việt Nam cho giai đoạn 2001 - 2005), kế hoạch là 10%.

Do đó Văn kiện đã khẳng định Nền kinh tế đã vượt qua thời kỳ suy giảm, đạt tốc độ tăng trưởng khá cao và phát triển tương đối toàn diện.

- Công cuộc đổi mới do Đảng ta khởi xướng và lãnh đạo chính thức được tính từ Đại hội VI năm 1986, đến nay (năm 2006) vừa tròn 20 năm. Sau 20 năm, chúng ta có điều kiện nhìn lại đầy đủ hơn, toàn diện hơn quá trình đổi mới với tất cả những thành tựu và hạn chế.